

Regelbunden tillsyn i den fristående gymnasieskolan Sparre Gymnasium i Täby

Beslut och rapport

Sparre Gymnasium
Korsvägen 24
183 02 TÄBY

2009-03-12
1 (4)
Dnr 44-SV2009:108

Genomförd regelbunden tillsyn i den fristående gymnasieskolan Sparre Gymnasium i Täby

Skolinspektionen är ny myndighet för tillsyn, kvalitetsgranskning och tillståndsprövning sedan 1 oktober 2008. Det innebär att Skolinspektionen svarar för de frågor som Skolverket tidigare svarade för inom detta område. Inspektioner som påbörjats under Skolverkets ansvar drivs vidare och rapporteras av Skolinspektionen.

Skolinspektionen har genomfört inspektion i den fristående gymnasieskolan Sparre Gymnasium i Täby kommun. Besök gjordes i skolan den 18 september 2008.

Vid regelbunden tillsyn tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn och ungdomar att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Den regelbundna tillsynen av fristående skolor ska, förutom att granska hur väl utbildningen uppfyller statens krav, klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara berättigad till bidrag från elevernas hemkommuner.

Den regelbundna tillsynen behandlar tre områden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Tillsynen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolinspektionens webbplats ([www.Skolinspektionen.se/Regelbunden tillsyn](http://www.Skolinspektionen.se/Regelbunden_tillsyn)).

Av bilagd rapport framgår hur den regelbundna tillsynen genomförts samt de bedömningar som gjorts av Skolinspektionen.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 12 juni 2009, ska Sparre Gymnasium redovisa till Skolinspektionen, enheten i Stockholm, vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats i verksamheten.

Då ska också redovisas vilka åtgärder som vidtagits eller planeras för att höja kvaliteten inom angivna förbättringsområden. Skolinspektionen avser även att vid kommande tillsynstillfälle följa upp effekterna av den regelbundna tillsynen.

Skolinspektionens beslut med anledning av den regelbundna tillsynen

Sparre Gymnasium är en fristående gymnasieskola med cirka 30 elever som utbildas inom utbildningarna Internationell Ekonomi och Internationell Sam båda med inriktningarna friskvård. Skolan har en rektor som har sin huvudsyssla på en annan skola. Från lärare, elever och föräldrar framkommer en samstämmig bild av att skolans biträdande rektor, tillika lärare på skolan, på olika sätt arbetat för att styra upp verksamheten. Som exempel kan nämnas att rutiner runt hantering av elevers frånvaro har förbättrats. Biträdande rektor har även med mycket stort engagemang arbetat för att finna individuella lösningar för varje elev vilket uppskattas av eleverna.

Trots detta bedömer Skolinspektionen att skolan inte kan säkerställa att elevernas utbildning till art och nivå väsentligen motsvarar den utbildning som ska förmedlas inom gymnasieskolans nationella Samhällsvetenskapsprogram. Bedömningen grundar sig på en sammanlagd bild av nedanstående brister.

Enligt Sparre Gymnasiums tillstånd drivs skolan som enskild firma av en huvudman. Vid tillsynen framkommer att skolans registreringsbevis inte är ställt på huvudmannen utan på biträdande rektor på skolan. Vid tillsynsbesöket påpekades vikten av att skolan drivs av den huvudman som har tillståndet samt att skolan omedelbart bör kontakta berörda kommuner så att skolans bidrag betalas till rätt mottagare.

Rektor på skolan beskriver sig själv som konsult alternativt rådgivare till biträdande rektor som är den som utför flertalet av rektorsfunktionerna, exempelvis beslut gällande elevers behov av särskilt stöd. Rektorn anger även att strategiska beslut i huvudsak tas av biträdande rektor. Skolinspektionen bedömer att rektorn måste vara mer förtrogen med det dagliga arbetet och som pedagogisk ledare ta det övergripande ansvaret för att utbildningen inriktas på att nå de nationella målen.

Det finns behov av kraftfulla insatser för att genomdriva en mål- och resultatstyrd verksamhet. Kvalitetsarbetet behöver strukturernas och systematiseras och skolan bör kvalitetssäkra lärarnas betygssättning.

Vid Skolinspektionens besök finns ännu inga elever som avslutat årskurs 3 och därmed saknas resultatmätt som betygspoäng samt uppgift om grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier. Enligt skolans egna uppgifter finns en grupp elever som har svårare att nå målen medan andra elever når mycket goda studieresultat. På skolan har inte några åtgärdsprogram upprättats. Trots detta finns elever som har distansundervisning av sociala skäl. Eleverna har bedömts inte kunna följa ordinarie skolundervisning och har studerat hemifrån sedan ett par månader tillbaka och något datum för när hemstudierna ska upphöra finns inte. Skolan har inte Skolinspektionens godkännande att bedriva distansundervisning.

Läsåret 2008/2009 har Sparre Gymnasium totalt 32 elever varav 16 elever i årskurs 3. Antalet elever som söker till skolan har inte motsvarat vad skolan i sin ansökan om tillstånd prognoserat för. När skolans första avgångsklass går ut våren 2009 sjunker elevantalet med nära hälften. De preliminära intagningssiffrorna från Gymnasieintag-

ningen i Stockholm, februari 2009, visar att totalt 29 behöriga elever har sökt till skolan, varav 3 elever är förstahandssökande. Mot bakgrund av skolan enbart tog in 3 elever i årskurs 1 hösten 2008 på grund av för få sökande bedömer Skolinspektionen att skolan inte har ett stabilt elevunderlag.

Brister som måste åtgärdas

- Betyg sätts inte alltid i enlighet med författningarnas krav (2 kap. 9 § förordningen om fristående skolor jämfört med 7 kap. 1-12 §§ gymnasieförordningen).
- Åtgärdsprogram upprättas inte i enlighet med gällande bestämmelser (2 kap. 7 a § förordningen om fristående skolor).
- Likabehandlingsplanen uppfyller inte lagens krav (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan).
- Beslut gällande elevers behov av särskilt stöd ska tas av rektorn (2 kap. 7a § förordningen om fristående skolor).
- Rektorn måste vara mer förtrogen med det dagliga arbetet och som pedagogisk ledare ta det övergripande ansvaret för att utbildningen inriktas på att nå de nationella målen (9 kap. 8 § skollagen).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav (3-5 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Skolans registreringsbevis är inte ställt på huvudmannen och därmed råder oklarhet om vem som driver skolan. Detta måste omgående åtgärdas (9 kap. 8 § skollagen).
- Delar av undervisningen bedrivs som distansundervisning utan att skolan har Skolinspektionens godkännande. Detta måste skolan åtgärda (9 kap. 8 § skollagen).
- Skolan måste säkerställa att skolan har ett stabilt elevunderlag (9 kap. 8 § skollagen).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

- Skolan bör finna former för hur lärare som anställs under kortare perioder kan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.
- Skolan bör utarbeta rutiner som säkerställer att alla elever får det särskilda stöd och den hjälp de behöver för att nå målen med utbildningen.
- Skolan bör säkerställa att skolans lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.
- Kvalitetssäkring av lärarnas betygssättning bör förbättras.
- Skolan bör säkerställa att undervisning bedrivs med hjälp av lärare som är anställda av skolan.

- Rektorn bör ta ett tydligare ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen.
- Det systematiska kvalitetsarbetet bör förbättras.

På Skolinspektionens vägnar

Ann-Christin Hartman
Enhetschef

Jane Åslund
Utredare

I ärendets slutliga handläggning har också undervisningsråd Marie Wiberg-Svenson och avdelningsjuristen Eva Ulveson deltagit.

Bilaga

Rapport

Kopia till

Täby kommun

Regelbunden tillsyn i den fristående gymnasieskolan Sparre Gymnasium

Gymnasieskola

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i och besökt Sparre Gymnasium den 18 september 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen. Detta är Skolinspektionens första tillsyn av skolan sedan den startade sin verksamhet 2006.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för fristående skolor. Information om den regelbundna tillsynen finns i separata material och på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn/).

Tillsynen av fristående gymnasieskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i rapporten åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen vilket framgår av beslutet. Skolinspektionen följer också upp effekterna vid nästkommande tillsyn.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolinspektionen, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorn, biträdande rektorn, skolans två lärare, ett urval av elever respektive föräldrar samt företrädare för huvudmannen. Inspektörerna besökte även lektioner för samtliga närvarande elever. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen. Även annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller publicerad på annat sätt, har använts.

Huvudmannen för Sparre Gymnasium har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Täby kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Kommunen har besökt skolan under hösten 2008 och vid förfrågan om resultatet av besöket uppgivit att rapport avseende besöket ska delges nämnden 10 december 2008.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Sparre Gymnasium

Sparre gymnasium	Antal elever
Årskurs 3	16
Årskurs 2	10
Årskurs 1	6
Totalt	32

Källa: Skolans egna uppgifter i november 2008

Skolverket beslutade den 20 december 2005 (dnr. 44-2005:618) att Sparre Gymnasium i Täby kommun har rätt till bidrag för utbildningarna Internationell Ekonomi, idrott och hälsa samt Internationell Sam, idrott och hälsa. Utbildningen har i bidragshänseende förts till Samhällsvetenskapsprogrammet.

Huvudman för skolan är Ulrika Sturk med personnummer 660618-8909.

Verksamheten vid Sparre Gymnasium startade läsåret 2006/07 och omfattar utbildningarna Internationell Ekonomi med inriktningen friskvård och Internationell Sam med inriktningen friskvård. Skolans inriktningar hette tidigare idrott och hälsa men av marknadsföringsmässiga skäl har namnen bytts till friskvård. Innehållet i inriktningarna har dock inte ändrats. Skolan följer läroplanen för de frivilliga skolformerna, Lpf 94.

Skolan hade vid inspektionsbesöket 29 elever. Under oktober månad tog skolan in ytterligare 3 elever i årskurs 1 vilket gör att skolan vid terminens slut har 32 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Täby kommun, men skolan har även elever från Valentuna och Vaxholms kommun.

Skolan har nyligen flyttat till Roslags Näsby centrum och delar lokaler med Studieförbundet som använder lokalerna på kvällstid. Skolan har tillgång till två relativt små klassrum, vardera möblerat för cirka 15 elever. Eleverna har även tillgång till ett mindre kök. Skolan erbjuder eleverna subventionerad lunch samt lån av bärbara datorer som kan förvaras på skolan. Vid inspektionsbesöket var 20 av de 29 eleverna närvarande.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge varje elev kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen motsvarar de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar huvudmannen och skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens mål, programmålen och kursplanernas mål.

Kommentar och bedömning:

Vid Skolinspektionens besök finns ännu inga elever som avslutat årskurs 3 och därmed saknas resultatmått som betygspoäng samt uppgift om grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier.

Skolan har redovisat resultaten för de nationella kursproven läsåret 2006/07 i Matematik A samt för läsåret 2007/08 i Matematik B, Svenska B, Engelska A och Matematik A. Skolan har så få elever att det är vanskligt att göra några bedömningar utifrån statistiken. De inskickade värdenas korrelation med rikets värden går därför inte att bedöma.

Skolans egen analys visar att det finns resultatskillnader mellan könen och att pojkarna har lägre resultat.

Skolan anger också att det finns skillnader i gruppen som helhet. Det finns en grupp elever som har svårare att nå målen medan andra elever når mycket goda studieresultat. Detta avspeglar sig enligt skolledningen i betygsresultaten på vissa avslutade kurser där samtliga elever antingen uppnått betyget Godkänt eller Mycket väl godkänt. Ingen elev har alltså uppnått betyget Väl godkänt. Skolinspektionen noterar att denna skillnad inte avspeglar sig lika tydligt i kurser där läraren kan kvalitetssäkra sin betygssättning genom resultaten från nationella prov som exempelvis matematik och engelska där både betyg och provresultat mer avspeglar rikets värden. Undantag är Svenska B där flest elever antingen har betyget Godkänt eller Mycket väl godkänt i betyg medan relativt färre elever hade dessa resultat på nationella kursprovet. Där hade flest elever kursprovsresultatet Väl godkänt. Betygsresultatet är alltså polariserat i högre grad än kursprovsresultatet.

Andelen elever med betyget Icke godkänt är i de flesta kurserna 0-5 procent med undantag av Moderna språk där andelen elever med betyget Icke godkänt är 28 procent.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp resultaten i alla kurser i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

4 (17)

1.2.2 Varje elev ges regelbundet samtal där man med en studieplanering som grund ger en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella kursproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Lärarna utgår vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas och betygskatalog förs enligt författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt förordningen om fristående skolor ska betyg sättas på avslutad kurs av läraren. Om ett betyg beror av två eller flera lärares bedömning och lärarna inte kan enas, ska betyget sättas av rektorn. Det sistnämnda gäller i de fall där fler än en lärare är ansvarig för kursen vid kursslut. I de fall en lärare påbörjat undervisning i en kurs men slutar på skolan innan kursens slut varvid en annan lärare övertar ansvaret för kursen är det den sistnämnde som ska sätta betyget.

På Sparre Gymnasium framgår av betygskatalogen att rektorn vid mer än ett tillfälle ändrat en undervisande lärares betyg från Godkänt till Mycket väl godkänt. Som skäl anför rektorn att denne ändrat betygen utifrån tidigare undervisande lärares omdöme i kursen.

Skolinspektionen bedömer att betyg inte sätts i enlighet med författningens krav.

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens strävansmål, programmålen och kursplanernas mål anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna har inflytande över hur deras utbildning utformas och ges möjlighet att kunna påverka, vara delaktiga och ta ansvar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Skolan strävar mot att varje elev utvecklar en insikt om sitt eget sätt att lära och en förmåga att utvärdera sitt eget lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna och med det omgivande samhället för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för lärande. På Sparre Gymnasium arbetar man utåtriktat med både internationella kontakter genom studieresor samt kontakter med närsamhället exempelvis genom studiebesök. Lärare samverkar i samhällskunskap, historia och ekonomi i projektarbetsform. Skolan kan dock på grund av sin litenhet inte ha heltidsanställda lärare i alla kurser utan förlitar sig till att anställa lärare under kortare perioder. Eleverna läser de flesta kurser i block som varar en halv termin. Detta görs för att kunna anställa lärare tillfälligt som då går in och genomför sin kurs. Några kärnämneskurser, såsom matematik och engelska, löper utöver blocktiden. Vid tiden för inspektionsbesöket undervisar tre lärare på skolan, varav en är biträdande rektor. Enligt skolledningen kommer fler lärare att anställas för nästa blockläsningsperiod. Detta innebär svårigheter för lärarna att samverka med andra lärare på skolan vid bedömning och betygssättning. Lärarnas samverkan inom skolan är beroende av om de är anställda under samma blockläsningsperiod. Skolinspektionen bedömer att skolan bör finna former för hur lärare som anställs under kortare perioder kan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.

1.4.5 Undervisningen är saklig och allsidig.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till den enskilde elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5.2 Särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt läroplanen ska undervisning och elevvårdsverksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver för att nå målen för utbildningen. Samtliga intervjuade anger att stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Eleverna anger att de alltid kan vända sig till undervisande lärare för att få extra stöd i kurserna. Stöd har erbjudits efter skoltid under terminerna samt även som sommarkurs. Stöd ges även av biträdande rektor som fungerar som mentor för skolans samtliga elever samt ansvarar för alla beslut gällande elevers särskilda stöd. Stor vikt läggs på att försöka hitta individuella lösningar för varje elev. Ingen personal på skolan har dock specialpedagogisk utbildning. På grund av den tidigare nämnda blockläsningen med korttidsanställda lärare finns det en problematik i hur stöd ska kunna ges i ett ämne när kursen avslutats. Som exempel kan nämnas Moderna språk där 28 procent av eleverna har betyget Icke godkänt. Vid Skolinspektionens besök är ingen lärare i Moderna språk anställd på skolan och eleverna har erbjudits prövning i ämnet. Genomgående i intervjuerna anges att stöd ges om eleverna ber om det, men att det är mer oklart hur skolan ger särskilt stöd till skoltrötta eller omotiverade elever eller elever med särskilda behov. Skolans analys av skillnader mellan pojkar och flickors resultat som beskrivs under avsnitt 1.1 har inte resulterat i några skolövergripande åtgärder. Skolinspektionen bedömer att skolan bör utarbeta rutiner som säkerställer att alla elever får det särskilda stöd och den hjälp de behöver för att nå målen med utbildningen.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt förordningen om fristående skolor ska, om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder, rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Blankett för åtgärdsprogram finns på skolan men några åtgärdsprogram har aldrig upprättats. Skolledningen anger som skäl att skolan är så liten att alla

8 (17)

elever är kända och att det hittills inte funnits behov av åtgärdsprogram. Det finns elever på Sparre Gymnasium som av rektor bedömts inte kunna följa den ordinarie skolundervisningen utan studerar hemifrån. Skolledningen har inte kunnat redovisa för dessa elevers behov, hur dessa tillgodoses genom självstudier eller hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste utarbeta åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

2 Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsynsbesök i Sparre Gymnasium gällde, för utbildning och annan verksamhet som avses i skollagen, lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Enligt denna lag ska en likabehandlingsplan upprättas i varje verksamhet. Enligt en särskild förordning ska likabehandlingsplanen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna.

Sparre Gymnasiums likabehandlingsplan uppfyller enligt inspektörernas bedömning inte lagens krav på en sådan plan. Planen har inte tagits fram i samråd med elever och personal och är inte heller känd av dessa. Planen utgår inte från en aktuell kartläggning av verksamhetens behov utan förhåller sig mer allmänt kring förebyggande arbete. Vidare saknas rutiner för skolans agerande när en elev känner sig kränkt av en annan elev eller vuxen. Planen anger inte heller rutiner för uppföljande insatser eller hur dokumentation av ärenden ska gå till. Ansvarsfördelningen mellan skolans rektorer och personal bör tydliggöras.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste upprätta en likabehandlingsplan som svarar mot författningarnas krav.

Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphörde att gälla den 1 januari 2009. Därefter gäller istället 14 a kap. skollagen (1985:1 100, ändrad genom 2008:571) och den nya diskrimineringslagen (2008:567).

Detta innebär att skolorna från och med den 1 januari 2009 ska beakta bestämmelserna i två regelverk för att garantera samma materiella skydd mot diskrimineringar, trakasserier och kränkande behandling. Det finns inget som hindrar att skolan för samman de planer som ska upprättas till ett dokument.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Den regelbundna tillsynen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Skolan tar emot elever enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.2 Varje elev erbjuds en undervisningstid som motsvarar den garanterade undervisningstiden och den erbjudna undervisningstiden kan redovisas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

10 (17)

Kommentar
Enligt skollagen ska den fristående gymnasieskolan erbjuda en undervisningstid som motsvarar den garanterade undervisningstiden. Skolan ska kunna redovisa hur varje elev har erbjudits undervisningstid. Skolinspektionen har tagit del av scheman där det framgår att cirka 2 180 undervisningstimmar är utlagda. Vid intervjuer framkommer dock att vissa dagar är elever befriade från undervisning. Dessa dagar är då i första hand avsedda för elever i behov av särskilt stöd. Elever uppger även att de rent allmänt inte behöver vara närvarande på skolan så länge det går bra i studierna. Skolledningen uppger dock att eleverna är i skolan i tillräckligt hög grad för att erhålla en undervisningstid enligt föreskrifterna. Skolinspektionen har förgäves från skolledningen begärt sammanställning av närvarolistor för att kunna kontrollera påståendena. Sådana närvarolistor finns inte för tidigare år men kommer att finnas framöver då skolan nu skaffat ett webb-baserat frånvarosystem. Skolinspektionen förutsätter att skolan fortsätter sitt arbete med att säkerställa att närvarokontrollen sköts på ett korrekt sätt och att eleverna erbjuds den garanterade undervisningstiden.

3.1.3 Skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.4 Skolans lokala kurser uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.5 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.6 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag för vissa hjälpmedel eller enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt skollagen ska skolan använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva, dock med undantag för fall då personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna. På Sparre Gymnasium finns undervisande lärare som inte är behöriga, exempelvis i engelska samt i kursen Specialidrott, se även avsnitt 3.5.2. Skolan bör säkerställa att skolans lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3 Rektorns ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att utbildningen inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt skollagen ska rektorn hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. I läroplanen, som skolan följer, tydliggörs rektors ansvar. Som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

12 (17)

Skolledningen på Sparre Gymnasium består av en rektor samt en biträdande rektor. Båda har varit engagerade i skolan sedan den startades. Biträdande rektor arbetar heltid på skolan både som lärare och som skolledare med det operativa ansvaret för skolan. Rektorn har för närvarande sin huvudsakliga syssla på en annan gymnasieskola där han arbetar heltid som lärare. Rektorn är inte anställd på Sparre Gymnasium utan fakturerar skolan. Rektorn beskriver sin roll som en rådgivande mentor till biträdande rektor alternativt som konsult. Rektorn hade vid inspektionsbesöket besökt skolan vid fyra tillfällen under läsåret och säger själv att han inte är förtrogen med skolans verksamhet utan att denna sköts av biträdande rektor. Rektorn anger även att strategiska beslut i huvudsak tas av biträdande rektor. För närvarande pågår en diskussion om vem som ska bli ny rektor på skolan. Skolinspektionen vill påpeka vikten av att skolan finner en rektor som tar ansvar för skolans verksamhet.

Skolinspektionen bedömer att rektorn för Sparre Gymnasium inte är förtrogen med det dagliga arbetet och inte tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att utbildningen inriktas på att nå de nationella målen. Detta måste åtgärdas.

3.3.2 Rektor fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt läroplanen har rektorn som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn har därutöver ett särskilt ansvar för att bl.a. att eleverna får det särskilda stöd och den särskilda hjälp de behöver.

Som tidigare beskrivits i rapporten i avsnitt 1.5.2 är det biträdande rektor som på skolan tar alla beslut gällande elevers behov av särskilt stöd. Beslut i sådana ärenden ska tas av rektor. I rapporten finns även exempel på att felaktiga beslut tagits. I avsnitt 1.3.3 nämns att rektorn ändrar undervisande lärares betyg, i avsnitt 3.5.2 att undervisning bedrivs av lärare som inte är anställda på skolan, samt att distansundervisning ges utan tillstånd, se avsnitt 3.5.3.

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte fattar beslut enligt bestämmelserna.

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. För att en skola ska utvecklas måste den fortlöpande ifrågasätta sina undervisningsmål och arbetsformer, utvärdera sina resultat och pröva nya metoder.

På Sparre Gymnasium sker ett kvalitetsarbete i den mån att åtgärder sker för att lösa identifierade problem. Detta arbete är dock inte systematiserat på så sätt att exempelvis kursutvärderingar sker, att enkäter genomförs eller att lärarna har gemensamma studiedagar för att ifrågasätta undervisningsmål och arbetsformer. Skolinspektionen ser även exempel på att analys av elevernas resultat, exempelvis skillnaden mellan pojkar och flickor, som beskrivs i avsnitt 1.1 och 1.5.2, inte följs upp med åtgärder på skolnivå.

Skolans konkretisering av de nationella betygskriterierna är generella och beskriver inte betygskriterier för varje ämne eller kurs. Skolledningen hänvisar till att kvalitetssäkring av betygssättningen sker genom att alla lärarna har pedagogisk högskoleexamen samt att elever och lärare använder de nationella betygskriterierna. Men som tidigare beskrivits i avsnitt 1.4.4 finns svårigheter för lärarna att samverka med andra lärare på skolan vid bedömning och betygssättning då samverkan är beroende av om lärarna är anställda under samma blockläsningsperiod. Regelbundna möten där samtliga lärare och skolledningen diskuterar och analyserar betygsresultat genomförs inte.

Med anledning av ovanstående samt de betygsresultat som redovisas under avsnitt 1.1 Kunskapsresultat bedömer skolinspektionen att skolan saknar en kvalitetssäkring av lärarnas betygssättning vilket bör förbättras.

Skolinspektionen bedömer att skolans systematiska kvalitetsarbete bör förbättras.

14 (17)

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x
Motivering	
Enligt förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola, förskola och fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Stöd för hur kvalitetsredovisningar kan upprättas finns i Skolverkets Allmänna råd och kommentarer för kvalitetsredovisning (SKOLFS 2006:18). Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Arbetet med kvalitetsredovisningen syftar också till att ge information om hur väl verksamheten lyckas med sitt uppdrag. I förordningen ställs krav på elevers och personals medverkan i arbetet med kvalitetsredovisningen. Även elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta. Sparre Gymnasiums kvalitetsredovisning uppfyller till sitt innehåll huvudsakligen styrdokumentens krav på en sådan. Kvalitetsredovisningen är framtagen av skolans rektor. Övrig personal och elever har dock inte medverkat och den är inte känd på skolan. Elevernas vårdnadshavare har inte heller getts möjligheter att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen. Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte tagits fram under medverkan av personal och elever samt att vårdnadshavare inte getts möjlighet att delta. Detta måste skolan åtgärda.	

3.5 Huvudmannaskap och tillstånd

Bedömningspunkter

3.5.1 Skolan drivs av den huvudman som innehar tillståndet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x
Motivering	
I skolans tillstånd anges vem som är huvudman för skolan. Enligt Sparre Gymnasiums tillstånd drivs skolan som enskild firma av en huvudman. Vid tillsynen framkommer att skolans registreringsbevis inte är ställt på huvudmannen, utan på dennes make, vilken är biträdande rektor på skolan.	

Rektorn säger sig vid intervjun inte haft kännedom om detta. De lärare inspektörerna träffar uppger att de trott att biträdande rektor är huvudman på skolan.

Huvudmannen uppger att denne är huvudman för skolan men inte förstått vikten av att skolan ska vara registrerad på densamme. Huvudmannen uppger sig ha kännedom om skolan samt driver denna genom sin make.

Vid tillsynsbesöket påpekades vikten av att skolan drivs av den huvudman som har tillståndet samt att skolan omedelbart bör kontakta berörda kommuner så att skolans bidrag betalas till rätt mottagare. Skolinspektionen informerade även om möjligheten att ansöka om byte av huvudman.

Skolinspektionen bedömer att det råder oklarhet om vem som driver skolan samt att skolans registreringsbevis inte är ställt på huvudmannen vilket måste åtgärdas.

3.5.2 Skolan bedriver huvuddelen av undervisningen med hjälp av lärare som är anställda av skolan.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt skollagen gäller samma behörighets- och anställningsvillkor för lärare vid fristående skolor som för lärare vid det offentliga skolväsendet för barn och ungdomar. Detta innebär att personal vid en fristående skola i normalfallet ska vara anställd av huvudmannen. Det finns endast mycket begränsade möjligheter att frånga denna princip. Som exempel kan nämnas att modersmålsundervisningen kan erbjudas genom att skolorna träffar avtal med någon annan om undervisningen.

Sparre Gymnasium har en profil i idrott och hälsa vilket innebär att skolan engagerar tränare för att eleverna ska kunna utöva sina idrotter. Kursen Specialidrott löper under hela läsåret 2008/09 trots att ingen idrottslärare för närvarande är anställd på skolan. Skolan planerar att anställa lärare i idrott till vårterminen 2009 då kursen Idrott och hälsa blockläses. För närvarande ges omdömen i kursen Specialidrott av handledare/tränare på respektive förening där eleverna har sin specialidrott förlagd. Tränarna är inte anställda av huvudmannen.

Skolinspektionen bedömer att skolan bör säkerställa att undervisning bedrivs med hjälp av lärare som är anställda av skolan.

3.5.3 Utbildningen sker inom ramen för Skolinspektionens tillstånd.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt skollagen ska utbildningen ske inom ramen för skolans tillstånd.

På Sparre Gymnasium finns elever som har distansundervisning av sociala skäl. Eleverna har bedömts inte kunna följa ordinarie skolundervisning utan studerar sedan några månader tillbaka hemma och betygssätts genom inlämningsuppgifter och muntliga redovisningar en gång i veckan. Eleverna kan kontakta skolan vid behov och besöker skolan när uppgifter ska redovisas och examination ska ske. Något datum för när hemstudierna ska upphöra finns inte.

Skolinspektionen bedömer att delar av undervisningen bedrivs som distansundervisning utan att skolan har Skolinspektionens godkännande. Detta måste skolan åtgärda.

3.6 Stabilitet**Bedömningspunkter****3.6.1 Skolan har ett stabilt elevunderlag.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt skollagen ska skolan ha ett stabilt elevunderlag för att vara berättigade till bidrag.

Innevarande läsår har Sparre Gymnasium totalt 32 elever varav 16 elever i årskurs 3 och 10 elever i årskurs 2 samt 6 elever i årskurs 1. När skolan startade läsåret 2006/07 hade skolan ca 40 sökande. På grund av avhopp hade skolan dock enbart 26 elever efter en termin. Av dessa elever återstår 16 som nu går i årskurs 3. Vid terminens start antogs 3 elever till årskurs 1. Skolledningen uppger att orsaken till att skolan enbart tog in 3 elever i årskurs 1 var för få behöriga sökanden. Enligt siffror från Gymnasieintagningen i Stockholms län hade skolan 10 sökande till läsåret 2008/09 varav 3 var obehöriga. Under terminen har dock ytterligare 3 elever tillkommit i årskurs 1.

Antalet elever som söker till skolan har inte motsvarat vad skolan i sin ansökan om tillstånd prognoserat för. När skolans första avgångsklass går ut våren 2009

sjunker elevantalet med nära hälften. Skolledningen uppger att antal elever ska ökas genom ökad marknadsföring samt även att elever alltid tillkommer av olika skäl under terminen.

De preliminära intagningsciffrorna från Gymnasieintagningen i Stockholm, februari 2009, visar att totalt 29 behöriga elever har sökt till skolan, varav 3 elever är förstahandssökande.

Skolinspektionen bedömer att skolan inte har ett stabilt elevunderlag.

3.6.2 Skolan har en stabil ekonomi.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt skollagen ska skolan ha en stabil ekonomi för att vara berättigade till bidrag.

Sparre Gymnasium drivs som enskild firma. Skolan visar i sin resultaträkning för de två första kvartalen år 2008 ett underskott. Genom att skolan flyttat till en lokal med lägre hyra kommer dock årets budgeterade resultat att bli positivt. Ekonomin har ytterligare förbättrats i och med att 3 elever tillkommit under terminen. Skolan uppger att det finns en beredskap för framtida eventuella underskott i form av eget kapital.

Skolinspektionen bedömer att skolan mot bakgrund av de vidtagna åtgärderna uppfyller kraven på ekonomisk stabilitet. Skolinspektionen förutsätter att skolan åtgärdar den oklarhet som beskrivits under 3.5.1 angående huvudmannaskapet.

Stockholm 2009-03-12

Jane Åslund

Marie Wiberg-Svensson